

I. BEVEZETÉS

2001-ben nagyszabású kutatás indult az MTA Kisebbségkutató Intézetében,¹ amely célul tűzte ki a magyarországi cigány népesség társadalmi viszonyainak minél szélesebb körű feltérképezését, megismerését. Így a harmadik, országos reprezentatív cigánykutatás mellett lehetőség volt olyan alprogramok lebonyolítására is, amelyek az iskolai és települési szegregáció, a szociális földprogram, valamint a nyelvi asszimiláció kérdéseit járták körül. A többéves munka eredményét jelen munkánkban kívánjuk összegezni.

Említést kell tennünk arról is, hogy sokan kétkedve fogadták az újabb kutatást, különösen a roma politikai szféra irányából. Sokak megítélése szerint már „mindent” tudunk a romákról, viszont annál kevesebbet teszünk értük. Ebben a véleményben sok igazság van. Egyrészt azonban nem a mi feladatunk a politikai változások megvalósítása, de még kezdeményezése sem igazán, legfeljebb csak adatokat és elemzéseket szolgáltatathatunk ezekhez a sokak által – megítélésünk szerint jogosan – várt változásokhoz. Reméljük, munkánk meggyőzi a kétkedőket arról, hogy az újabb ismeretek nem hiábavalók.

Munkánk során fontosnak éreztük azt is, hogy jó néhány szociológia szakos egyetemi hallgató szerény kutatásunk kapcsán megismerkedhetett az empirikus kutatás tényleges módjával. Így örülünk annak, hogy nem cigány embereket sikerült „hús-vér cigány emberek” közelébe vinnünk, aminek révén – legalább bennük – sikerült valamelyest oldani a valamennyiünkben meglévő, akár a cigányokkal, akár más társadalmi csoportokkal szembeni előítéleteinket.

Végezetül reményünket fejezzük ki, hogy aki elolvassa kötetünket, nem érzi majd feleslegesnek több évig tartó kutatómunkánkat.

¹ Az 5/017/2001. sz. *A magyarországi cigány népesség helyzete a 21. század elején (szegregáció, megélhetés, iskolázottság, önkormányzatiság)* című NKFP-projekt vezetője Kemény István, a *Cigány kisebbségi önkormányzatok kutatása* alprogram vezetője Kállai Ernő volt.